

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **J. A. L.**, zastoupený advokátem JUDr. Janem Juračkou, se sídlem Tovární 7, Znojmo, proti žalovanému: **Celní ředitelství Brno**, se sídlem Koliště 21, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2004, sp. zn. 29 Ca 240/2002,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně. Tímto rozsudkem krajský soud zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Celního ředitelství Brno (dále jen „žalovaný“) ze dne 9. 7. 2002, č. j. 3760-02/02-0101-01, kterým bylo změněno rozhodnutí Celního úřadu Znojmo ze dne 28. 3. 2002, č. j. 1046/02-2121-01, kterým byl vydán stěžovateli platební výměr na 1 322 804 Kč.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje zákonné důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem.

Stěžovatel se nejprve vyjadřuje k platebnímu výměru celního úřadu, který podle něj vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, když nepřihlédl k tomu, že stěžovatel předmětné zboží přes území ČR pouze provážel do Polska, jak prokazuje objednávkou firmy A. - C.. Stěžovatel tak přiznává, že se dopustil pochybení z neznalosti

českých právních předpisů, když opomněl oznámit tranzit předmětného zboží, z tohoto pochybení mu však nevznikla povinnost zaplatit daň z přidané hodnoty (dále též „DPH“). Dále stěžovatel rekapituluje stanoviska žalovaného a krajského soudu a v reakci na ně připomíná svůj právní názor, že daň z přidané hodnoty neměla být v jeho případě vyměřena, neboť zboží nebylo určeno pro obchodní účely na území ČR, bylo v režimu tranzitu, na čemž nic nemění ani to, že stěžovatel pochybil, když neoznámil tranzit předmětného zboží.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušit.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že stěžovatel byl při celní kontrole na hraničním přechodu Hatě řádně vyzván celníkem, aby předložil zboží k proclení. Nato přihlásil stěžovatel k proclení dva litry alkoholu a výslovně uvedl, že nic dalšího k proclení nemá, přestože byl celníkem jednoznačně obeznámen s tím, že zboží měl řádně přihlásit. Nezákonnému dovozu zboží nasvědčuje i to, že předmětné dovážené zboží, konkrétně mikroprocesory, byly ukryty na různých místech osobního automobilu, v němž stěžovatel přijel. Stěžovatel před nalezením první části mikroprocesorů ani poté neučinil žádný úkon k následnému propuštění zboží do režimu tranzitu. Až po nalezení druhé části v prostoru motoru začal tvrdit, že chtěl zboží převézt tranzitem do Polska a ukryl je v obavě před krádeží. Měnil tak své výpovědi až na základě dalších zjištění celních orgánů. Formální a materiální právní aspekty nezákonného dovozu ve smyslu § 239 odst. 2 zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona v tehdy platném znění, tak byly naplněny. Toto ustanovení přitom bylo plně kompatibilní i s předpisy Evropské unie. I na rakouské celnici stěžovatel přihlásil pouze část převážených mikroprocesorů, což ve svém souhrnu svědčí o účelovosti tvrzení o neznalosti příslušných právních předpisů.

V očích žalovaného tak neobstojí ani stěžovatelovo tvrzení o jeho neznalosti příslušných právních předpisů, ani jeho námitka nesprávně zjištěného skutkového stavu, proto navrhuje, aby byla posuzovaná kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že dne 26. 3. 2002 vstupoval stěžovatel přes hraniční přechod Hatě do ČR. Na dotaz celníka, má-li něco k proclení, nahlásil dva litry alkoholu. Na dotaz po dalším zboží k proclení odpověděl stěžovatel záporně. Při důkladné kontrole vozidla byla nalezena v odkládací skříňce přístrojové desky krabice opatřená rakouskou celní uzávěrou obsahující mikroprocesory A.. Po vyzvání k předložení dokladů ke zboží v této krabici stěžovatel odpověděl, že všechny doklady odevzdal na rakouské celnici. Poté změnil výpověď a uvedl, že doklady má jeho spolucestující A. K. čekající na nedaleké čerpací stanici, který přešel tentýž hraniční přechod o čtvrt hodiny dříve. Pan K. byl nalezen na čerpací stanici a vyzván k předložení těchto dokladů, což odmítl, při osobní prohlídce však byly v jeho díři nalezeny dvě faktury, o jedné z nich stěžovatel tvrdil, že patří ke zboží, které zůstalo v Rakousku, i toto zboží, mikroprocesory A., bylo nicméně při důkladné prohlídce vozidla nalezeno v prostoru motoru, v postranních skříňkách zavazadlového prostoru a v tunelu přístrojové desky. U takto nalezeného zboží byla určena celní hodnota 6 012 744 Kč a z ní odvozen celní dluh na nezaplacené DPH ve výši 1 322 804 Kč. Do protokolu o zjištěném porušení právních předpisů stěžovatel uvedl, že uvedené zboží koupil ve Vídni a část ukryl v obavě před okradením. Zboží chtěl vézt tranzitně do Polska, na české celnici je nepřihlásil, neboť nevěděl, že je to nutné. O panu K. prohlásil, že faktury měl u sebe čistě náhodou a se zbožím neměl nic společného.

Na základě těchto zjištění vydal Celní úřad Znojmo výše označený platební výměr ze dne 28. 3. 2002, č. ND-138/2002, kterým vyměřil stěžovateli clo, DPH a spotřební daň v celkové částce 1 322 804 Kč. Celní úřad zde odkázal jednak na § 80 celního zákona, kde se osobám přepravujícím zboží přes státní hranice ukládá povinnost toto zboží předložit spolu s doklady, které se k němu vztahují, nejbližšímu pohraničnímu celnímu úřadu. Dále odkázal na § 239 odst. 2 celního zákona stanovící nezákonnost dovozu zboží v rozporu s jeho § 80 a na jeho § 239 odst. 3 a odst. 4 písm. a) určující okamžik vzniku celního dluhu a osobu dlužníka. Dále celní úřad uvedl, že okamžikem vzniku celního dluhu vznikla také povinnost uhradit DPH a spotřební daň, jež také vyměřil, maje k tomu veškeré podklady.

Proti tomuto platebnímu výměru podal stěžovatel odvolání, v němž uvedl, že mu byla neoprávněně vyměřena DPH, neboť předmětné zboží nebylo určeno do cílové stanice v ČR, což později doložil objednávkou firmy A. – C., a mělo na něj tedy být pohlíženo jako na zboží v režimu tranzitu, neměla být vyměřena DPH a zboží mělo být po svém zadržení převedeno do svobodného celního skladu až do vyřešení celé záležitosti. Stěžovatel poukázal na svou neznalost českých právních předpisů.

O tomto odvolání rozhodl žalovaný svým výše označeným rozhodnutím ze dne 9. 7. 2002. Tímto rozhodnutím změnil napadené rozhodnutí celního úřadu tak, že v jeho výrokové části vypustil ustanovení o spotřební dani, když zjistil, že tato část výroku je nadbytečná, ostatně i v rozpisu obsaženém v platebním výměru je uvedeno jen nulové clo a DPH v částce 1 322 804 Kč, spotřební daň v tomto rozpisu není zahrnuta. V ostatním se žalovaný ztotožnil s celním úřadem. K předložené kopii objednávky předmětných mikroprocesorů uvedl, že předložení takové kopie nemá žádný vliv na vyměření celního dluhu, neboť předmětné zboží bylo nezákonně dovezeno do ČR, okamžikem nezákonného dovozu zboží do tuzemska vzniká celní dluh, přičemž dlužníkem je podle § 239 odst. 4 písm. a) celního zákona osoba, která zboží nezákonně dovezla, a proto byl stěžovateli celní dluh vyměřen.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Brně. V této žalobě opět poukazoval na to, že jeho pochybení bylo zdůvodněno pouze jeho neznalostí českých právních předpisů. Dále vytýkal celnímu úřadu, že vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, žalovanému pak zejména to, že se nevypořádal s faktem, že předmětné zboží bylo určeno pro dovoz do Polska, a místo toho stejně jako žalovaný vycházel chybně z předpokladu, že zboží bylo určeno pro obchodní účely na území ČR. Žalovaný k tomu ve svém vyjádření podotkl, že i pro laika je při přepravě zboží ze zahraničí nutné znát předpisy upravující problematiku dovozu zboží, navíc z popisu skutkového stavu je zjevné, že se nejednalo o opomenutí, ale o úmyslné jednání.

Tuto žalobu krajský soud zamítl rozsudkem napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. V tomto rozsudku krajský soud odmítl výtku nesprávně zjištěného skutkového stavu. Z protokolu o zjištěném porušení právních předpisů bylo totiž zjevné, že stěžovatel opravdu převážel přes území ČR zboží, které nepředložil a ani nehodlal předložit nejbližšímu pohraničnímu celnímu úřadu, přitom na nezákonnost takového dovozu již nemá vliv tvrzení, že zboží bylo určeno k tranzitu. Krajský soud souhlasil s tím, že se jednalo o nezákonný dovoz ve smyslu § 80 odst. 1 celního zákona, když stěžovatel dopravoval předmětné zboží přes státní hranice, ale nepředložil ani zboží, ani doklady k němu se vztahující nejbližšímu celnímu úřadu. Vznikl-li celní dluh, musela být podle § 43 odst. 2 tehdy platného zák. č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, vyměřena také DPH. Krajský soud odmítl i stěžovatelův poukaz na neznalost českých právních předpisů, která dle krajského soudu

neomlouvá a nemůže jít k tíži tuzemských daňových poplatníků, jež tyto předpisy chrání. Krajský soud tak označil skutkový stav, z něž žalovaný vycházel, za správně zjištěný a ztotožnil se s jeho rozhodnutím i po právní stránce, proto žalobu zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předně je nutno uvést, že zdejší soud již řešil právně i skutkově obdobnou věc, a to svým rozsudkem ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 A 17/2000 (publ. pod č. 341/2004 Sb. NSS). I zde se jednalo o dovoz většího množství ukrytých mikroprocesorů přes hraniční přechod Hatě, přičemž žalobce následně tvrdil, že toto zboží chtěl přes ČR pouze převézt do Polska. V tomto případě Nejvyšší správní soud uvedl: *„Nezákonným dovozem zboží podléhajícího dovoznímu clo do tuzemska vzniká celní dluh při dovozu [§ 239 odst. 1 písm. a) zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona] a celní úřad v takovémto případě vyměří clo a daň z přidané hodnoty ve smyslu § 43 zákona ČNR č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty. Celní dluh nezaniká dodatečným prohlášením (po odhalení pašovaného zboží), že se jednalo pouze o tranzit přes území České republiky (§ 139 a násl. zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona).“*

Tato právní věta zjevně v plném rozsahu dopadá i na nyní posuzovaný případ a Nejvyšší správní soud neshledal racionální důvod se od tohoto právního názoru jakkoliv odchýlit. Ze správního spisu totiž jasně vyplývá a stěžovatel to ani nepopírá, že při přechodu státní hranice z Rakouska do České republiky dne 26. 3. 2002 na hraničním přechodu Hatě nepodal celní prohlášení, kterým se navrhuje propuštění předmětných mikroprocesorů do příslušného režimu podle § 100 celního zákona v tehdy platném znění, přestože přepravoval přes státní hranici mikroprocesory v celní hodnotě 6 012 744 Kč. Naopak se toto zboží snažil před celníky zatajit, jak svými reakcemi na dotazy celníků, tak zejména ukrytím mikroprocesorů v různých částech automobilu. Jde tedy o typický případ pašování zboží v obecném smyslu slova, jakkoli posouzení tohoto jednání jako pašeráctví coby trestného činu tomuto soudu nepřisluší, kdy zboží je ukrýváno a nepřihlášeno celnímu úřadu. Zde je namístě odmítnout absurdní představu stěžovatele, že celní subjekt se vyhne vzniku celního dluhu tím, že po odhalení pašovaného zboží bude pracovníkům celního úřadu tvrdit, že zboží pouze provází do jiného státu.

Celní úřad ani následně žalovaný tudíž nepochybili, když nepřihlédli ke stěžovatelovu opožděnému tvrzení, že chtěl zboží přes české území pouze provézt. Jednak se jedná vzhledem k dalším, dostatečně prokázaným okolnostem, o tvrzení evidentně účelové, dále se pak jedná o tvrzení irelevantní, neboť jej nijak nevymaňuje z algoritmu posuzování jeho jednání celním zákonem v tehdy účinném znění. Stěžovatel sám nepopírá, že pochybil ve smyslu § 80 odst. 1 celního zákona, když zboží celně nepřihlásil nejbližšímu pohraničnímu celnímu úřadu. Dopustil se tak nezákonného dovozu, za který se podle § 239 odst. 2 celního zákona považuje jakýkoliv dovoz zboží v rozporu s ustanovením § 80 až 84 a § 228 odst. 1 písm. b) celního zákona. Okamžikem nezákonného dovozu mu podle § 239 odst. 1 písm. a) vznikl celní dluh. Celní úřad proto postupoval správně, když stěžovateli vyměřil clo a daň z přidané hodnoty ve smyslu § 43 odst. 2 tehdy platného zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení vzniká povinnost vyměřit daň při dovozu zboží dnem vzniku celního dluhu nebo porušením podmínek stanovených pro příslušný režim, do kterého je zboží pod celním dohledem propuštěno. Skutečnost, že byl u stěžovatele konstatován celní dluh a byla mu také vyměřena DPH,

tedy jednoznačně vyplynula ze zákona a stěžovatelova prohlášení, že chtěl zboží pouze provážet a že nebylo určeno pro obchodní účely na území ČR, na tom ve chvíli, kdy byla učiněna, již nemohla nic změnit.

Atribut účelovosti v kombinaci s irelevancí pak nese i stěžovatelovo setrvalé poukazování na jeho neznalost českých právních předpisů. Jednak se i zde uplatňuje zásada, že neznalost zákona neomlouvá, jednak je nepravděpodobné, že by se stěžovatel vskutku domníval, že je legální utajeně převážet přes hranice rozdílných celních území zboží v hodnotě v řádech milionů Kč, konečně pak tvrzená neznalost zákona neposkytuje odpověď na otázku, proč stěžovatel odpovídal systematicky lživě na dotazy pracovníků celní správy.

Stěžovatelovy námitky obsažené v kasační stížnosti tak nemohou zpochybnit zákonnost napadeného rozsudku krajského soudu, stejně jako jeho tvrzení ve správním řízení měněná pod tlakem okolností nemohla nic změnit na tom, že porušil tehdy platné české celní předpisy a musí nést negativní následky tohoto svého počínání.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by krajský soud nesprávně posoudil ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. právní otázku, zda měla být v daném případě DPH vyměřena.

Ze všech shora uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Celnímu ředitelství Brno náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu